

Riedsútstel

Ried	: 18 april 2024
Agindapunt	: 5
Status	: Besluitvormend
Program	: Programma 8 – Volkshuisvesting
Eardere behandeling	: N.v.t.
Portefúljehâlder	: Mevr. B. van Zandbergen
Amtner	: Mevr. S. Daalsen en mevr. S. Bosch
Taheakke	: 1. Gezamenlijke afspraken voor de uitvoering van het burgerinitiatief 2. Ingediend burgerinitiatief door Burgum 2040
Saak- en stiknûmer	: Z2024-00559 / S2024-02954

Underwerp

Burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum'

Wy stelle jo foar te besluten om:

- 1) Medewerking te verlenen aan het burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' (fase 1) in de vorm van een pilot;
- 2) Voor de uitvoering hiervan €20.000 beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van de algemene reserve.

Koarte gearfetting

Het college stelt voor om medewerking te verlenen aan het burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' (fase 1) in de vorm van een pilot, en daarvoor €20.000 beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van de algemene reserve.

Foech ried/kolleezje

De raad besluit over medewerking verlenen aan het burgerinitiatief en het beschikbaar stellen van €20.000 voor de uitvoering hiervan.

Ynliding

Burgum 2040 heeft onlangs een formeel burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' ingediend. Dit is mogelijk op grond van de Verordening op het burgerinitiatief Tytsjerksteradiel 2021 (hierna: de verordening). Op 15 februari 2024 heeft Burgum 2040 dit initiatief toegelicht in het Iepen Poadium. De initiatiefgroep Wonen wil zich als burgerinitiatief graag inzetten voor het binnen 2 jaar realiseren van creatieve en betaalbare woonruimte voor jongeren in Burgum.

Het beleidsdocument 'Overheidsparticipatie voor burgerinitiatieven' dat onder de verordening ligt, schetst een vijftal stappen om te komen tot de uitvoering van burgerinitiatieven. Sinds het voorjaar van 2023 werken ambtenaren samen met deze initiatiefgroep. Grotendeels hebben zij de stappen 1 t/m 3 reeds doorlopen. Zo heeft Burgum 2040 eerder al een enquête gehouden die is ingevuld door 170 jongeren van gemiddeld 25 jaar oud. Hieruit komt naar voren dat zij de wens hebben om binnen twee

jaren in een koopwoning van maximaal €248.000 v.o.n. te wonen of een huurwoning met een kale huurprijs van €710 per maand, met een woonoppervlak van gemiddeld 96 m².

De gemeente zet zich in voor woningen voor starters. Zoals bijvoorbeeld op de bouwlocatie "Mooi Burgum", waar 46 betaalbare koopwoningen worden gebouwd en 37 sociale huurwoningen. Naast het toevoegen van betaalbare woningen, worden ook woningen in het hogere segment toegevoegd. Dit zorgt voor doorstroming op de woningmarkt, waardoor woningen aan de onderkant van de markt vrijkomen voor starters.

Burgum 2040 geeft aan dat de woningen voor starters waar de gemeente nu aan werkt nog te duur zijn, en zich te willen richten op de kaders die voortkomen uit de enquête.

Vanuit het burgerinitiatief willen zij 'Versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' en hebben hiervoor een voorstel ingediend met de volgende fasen:

Fase 1 – Oriëntatiefase

- 100-dagen woonscan om potentiële locaties te identificeren
- Onderzoeken van innovatieve woonmogelijkheden en haalbare financieringsmodellen
- Breed draagvlak creëren en de *mindset* te verschuiven van "geen woningen hier" naar "welke creatieve mogelijkheden kunnen we samen bedenken voor onze jongeren"

Fase 2 - Ontwerpfase

- Een shortlist uitwerken tot een plan
- Gemeente geeft akkoord

Fase 3 - Realisatiefase

- Realisatiefase met als doel minimaal 50 woningen

De initiatiefgroep vraagt het volgende van de gemeente voor het uitvoeren van fase 1:

- Goedkeuring en ondersteuning voor de uitvoering van fase 1
- Een financiële bijdrage van €20.000 voor de kosten uit fase 1 (is nader gespecificeerd)
- Een toegewijde inhoudelijke contactpersoon vanuit de gemeente
- Toegang tot de expertise en relevante beschikbare informatie vanuit de gemeente
- Meedenken met landelijke of provinciale regelingen om ons initiatief te versnellen
- Ondersteuning bij de ontwikkeling van fase 2 en 3

(Bovenstaande fasering en vraag aan de gemeente is overgenomen uit het voorstel dat is ingediend door Burgum 2040, zie hiervoor bijlage 2)

Histoarje

Conform de verordening heeft de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 29 februari een besluit genomen over het vervolg. De raad heeft besloten het college de uitwerking van het burgerinitiatief in handen te geven en dit uiterlijk in de

raadsvergadering van 18 april 2024 aan de raad voor te leggen. Daarbij is in de raadsvergadering afgesproken dat het raadsvoorstel uiterlijk 16 april 2024 aan de raad wordt toegestuurd.

Te berikken effect

Het initiatief van Burgum 2040 omarmen en de initiatiefnemers de gevraagde ambtelijke en financiële ondersteuning (conform hun voorstel) bieden om fase 1 van het voorgestelde plan in de vorm van een pilot te kunnen uitvoeren. Met als resultaat een longlist van locaties, een overzicht van relevante financieringsmodellen en innovatieve woonmogelijkheden en een verbreding van het draagvlak in het dorp.

De resultaten worden na afloop van de pilot gedeeld met de raad in de vorm van een rapportage en presentatie. Vanuit de pilot komt de kennis en ervaring die Burgum 2040 hiermee ophaalt beschikbaar voor de andere dorpen in de gemeente. Hier eindigt fase 1 van het burgerinitiatief en daarmee de pilot. Het is dan aan de Burgum 2040 om in overleg met de gemeente de vervolgstappen te bepalen. In de voorgestelde fase 2 (ontwerp en komen tot een shortlist) en 3 (realisatie) is expertise en informatie van de gemeente nodig en moet de politiek prioriteiten stellen rond bouw en inrichting van de ruimtelijke omgeving. Hiervoor kunnen tijdens fase 1 samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

De praktische afspraken over de beoogde samenwerking en planning zijn opgenomen in bijlage 1.

Na besluitvorming door de raad maakt het college afspraken met de initiatiefnemers over het verstrekken van de bijdrage. Hiervoor gelden de samenwerkingsafspraken als uitgangspunt.

Argumenten

1. Het voorstel past binnen het beleid

Het initiatief wil zich inzetten voor goedkope woningen voor starters/jongeren in Burgum, wat aansluit bij het coalitieakkoord, het raadsprogramma en de woonvisie van de gemeente. Speerpunten uit het coalitieakkoord zijn het versnellen van de woningbouw en ruimte bieden voor alternatieve vormen van woningbouw en aanvullende expertise. In het raadsprogramma is opgenomen dat het college wordt uitgedaagd om op een innovatieve manier aan de slag te gaan met het knellende probleem betreffende betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen (waaronder jongeren). Ook in de woonvisie is het belang van voldoende kansen voor starters opgenomen. Het initiatief past uitstekend binnen het beleid. Verder is het instrument 'burgerinitiatief' voor de raad van belang. Het stelt inwoners in de gelegenheid om een onderwerp of voorstel op de agenda van de raad te plaatsen.

2. Het voorstel is aanvullend op wat de gemeente zelf doet om starters woonruimte te bieden

De initiatiefnemers willen op een vernieuwende manier brede aandacht besteden aan de oplossing van het vraagstuk. De gemeente houdt zich vooral bezig met de ruimtelijke oplossingen. Dit initiatief verkent daarnaast ook creatieve financiële oplossingsrichtingen, vernieuwende woonvormen en wil de *mienskip* van Burgum erbij betrekken. Dit is een waardevolle aanvulling, die niet alleen ruimtelijk en financieel inzicht gaat bieden, maar er ook een breed maatschappelijk vraagstuk van maakt voor alle inwoners van Burgum. Dit initiatief leent zich daarom ook voor een

pilot, zodat de kennis en ervaring die wordt opgedaan ook met andere dorpen kan worden gedeeld.

3. *Pilot voor specifieke doelgroep*

We zien het initiatiefvoorstel fase 1 als pilot, gericht op het onderzoeken van nieuwe woonvormen voor een specifieke doelgroep. Verschillende dorpen in de gemeente zijn zelf aan het onderzoeken waar in hun dorpen woningbouw mogelijk is. Dit initiatief onderscheidt zich van de initiatieven in andere dorpen, omdat het zich specifiek richt op de doelgroep jongeren en speciale woonvormen onderzoekt en legitimeert daarom een bijdrage van de gemeente voor de uitvoering ervan. Verder wil de initiatiefgroep ook werken aan het draagvlak en daarmee manieren vinden om inwoners mee te laten denken over woonmogelijkheden voor jongeren. Dit maakt het voor ons mogelijk om Burgum 2040 in de vorm van een pilot een opdracht te verstrekken.

4. *Het voorstel biedt kansen om ervaring op te doen met participatie*

De raad is nog volop bezig een visie op participatie te formuleren. Deze pilot biedt een mogelijkheid om ervaring op te doen met overheidsparticipatie.

Alternativen

1) *Samenwerking voortzetten zonder formele burgerinitiatiefstatus*

Al sinds het voorjaar van 2023 wordt samengewerkt met deze initiatiefgroep. De huidige samenwerking kan op die voet worden voortgezet. De initiatiefgroep kan op zoek gaan naar mogelijke locaties en creatieve oplossingsrichtingen ontwikkelen zonder financiële bijdrage van de gemeente, en de bevindingen vervolgens presenteren aan de gemeente. De initiatiefgroep kan voor procesbegeleiding en financiering aankloppen bij instanties als *Doarpswurk* of *Katalys*.

2) *Het burgerinitiatief niet nu, maar in een later stadium omarmen*

Zoals geschetst, kunnen de initiatiefnemers ook zonder overheidsparticipatie aan de slag in fase 1. In fase 2 (ontwerp en komen tot een shortlist) en 3 (realisatie) is expertise en informatie van de gemeente wel nodig en moet de politiek prioriteiten stellen rond bouw en inrichting van de ruimtelijke omgeving. Hiervoor kunnen tijdens fase 1 alvast samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

Kanttekenings/risiko's

1. *Extra capaciteit vrijmaken*

Gevraagd wordt: Een toegewijde inhoudelijke contactpersoon vanuit de gemeente. De initiatiefgroep gaf aan 8 uren capaciteit van de gemeente benodigd te hebben.

Ingeschat wordt dat dit niet realistisch is, daarom wordt in totaal 20 uren voor de gehele periode beschikbaar gesteld. Dit vraagt extra inspanningen van het team.

Finânsjes

De gevraagde €20.000 wordt na besluitvorming door de raad door middel van opdrachtverlening beschikbaar gesteld. De opdracht wordt verleend door het college en uit de algemene reserve apart gezet voor de initiatiefgroep.

Bij het verstrekken van de opdracht wordt vastgelegd hoe de bijdrage beschikbaar wordt gesteld aan Burgum 2040 en welke samenwerkingsafspraken hieraan ten grondslag

liggen. Het uitgangspunt voor het beschikbaar stellen van het budget is de begroting die als bijlage bij het voorstel is ingediend door Burgum 2040.

Na afronding van de activiteiten waarvoor de opdracht wordt verleend, dient de initiatiefgroep verantwoording af te leggen bij de opdrachtgever over de uitvoering van de opdracht en besteding van de bijdrage.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

De initiatiefgroep heeft een enquête gehouden onder jongeren. Er is veel belangstelling en enthousiasme bij de doelgroep, een aantal jongeren is actief betrokken bij het initiatief. Daarnaast wordt geld beschikbaar gesteld om een breed draagvlak te creëren onder de inwoners. De samenwerkingsafspraken (bijlage 1) zijn gezamenlijk met het initiatiefnemers opgesteld.

Kommunikaasje

Communicatie met de initiatiefgroep verloopt via de contactpersoon. De coördinator burgerinitiatieven zal regelmatig monitoren en evalueren hoe het proces verloopt en daarover communiceren met de raad en het college. Halverwege de 100-dagenwoonscan wordt een overleg georganiseerd tussen het burgerinitiatief en de fractiespecialisten van de gemeenteraad. Na afronding zal de initiatiefgroep de uitkomsten presenteren aan de Raad in het Iepen Poadium. We laten het aan de initiatiefgroep over om te bepalen wat en hoe er in de media gecommuniceerd wordt over de uitkomst van het burgerinitiatief.

Yntegraliteit

Het advies van juridische zaken, financiën en communicatie is in het voorstel verwerkt.

Previnsje

Niet van toepassing.

Gearwurking

Het initiatief heeft alleen betrekking op de gemeente Tytsjerksteradiel.

Ferfolchtrajekt

- Tussentijdse werksessie met fractiespecialisten/ wooncommissie van de gemeenteraad - burgerinitiatief op 6 juni: delen van de opzet en eerste bevindingen
- Afronding fase 1: Een rapportage en presentatie van de opbrengst van het burgerinitiatief aan de raad op het Iepen Poadium van 12 september 2024

Vervolgens komt de informatie ook beschikbaar voor andere dorpen in de gemeente (digitaal of via een informerende bijeenkomst voor alle dorpen), om zo de opgedane kennis te delen.

Evaluaasje

Na afronding van dit eerste burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' (fase 1) wordt door de coördinator burgerinitiatief geëvalueerd. De evaluatie zal na afronding van het burgerinitiatief plaatsvinden en de bevindingen worden vervolgens via de LIST met de raad gedeeld.

Ried : 18 april 2024
Punt : 5
Side : 6

Burgum, 16 april 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,
secretaris a.i., burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

dhr. drs. L.J. Gebben

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 april 2024,
punt nummer: 5;

Beslút:

- 1) Medewerking te verlenen aan het burgerinitiatief 'versneld en creatief op zoek naar woonruimte voor starters in Burgum' (fase 1) in de vorm van een pilot;
- 2) Voor de uitvoering hiervan €20.000 beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 18 april 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Mevr. mr. A. Dam

Dhr. drs. L.J. Gebben